

Endringsforflag, man ønsker. Men hvad jeg har lyst til at udtale mig om, er et Spørgsmaal, der er berørt af flere foregaaende Talere, nemlig om Arbeidsanstalterne. Jeg har hørt udtale en Slags Tvingelse for disse Indretninger, idet man mener, at det er for stor Tvang at lægge paa gamle værdige Trængende at sætte dem ind i en saadan Anstalt. Det tror jeg ikke. Der har været talt om, at Forsørgelsesanstalt, Opfostringsanstalt og Arbeidsanstalt kunde ikke sættes i Forbindelse; men jeg tror netop, at naar vi ikke toge det altfor strengt, saa kunne de godt sættes i Forbindelse med hinanden. De gamle værdige Fattige kunne meget godt forføres i en saadan Anstalt og langt bedre end udenfor den; det er temmelig klart for dem, der have hørt en saadan Anstalt for Die i længere Tid, saaledes som vi have hørt det hos os i den Egn, hvor jeg er fra, og omtrent over hele Den. Jeg hører kun eet Sted, hvor man ikke er tilfreds dermed; paa alle de andre er man tilfreds. Jeg tror, at de Fattige befindes sig meget bedre i en Arbeidsanstalt, end ved at faae Almisse tildelt paa de meget simple Steder, hvort de bo. De ere jo i Almindelighed kun daarlige Husholdere og kunne derfor ikke godt komme ud af det med hvad de faae. Hvad Børn angaar, tror jeg, at naar der kommer mange Børn, som der jo kommer i de fleste Fattigkommuner i vore Tider, er det meget vanskeligt at faae dem udsatte hos saadanne Forældre, hvor de kunne blive bedre opdragne end i Arbeidsanstalten, naar den er godt indrettet og har et godt Ofsyn. Hos os er det saaledes, at de Børn, der ere paa Anstalten og derfra gaa til Skole, blive fuldt saa godt holdte til Væsnung som Børn hos Pleieførelbre; det er jo nemlig meget vanskeligt at finde gode Pleieførelbre. Foraa vidt der er talt om Tvangsarbeidsanstalter, da eksisterer en saadan ikke hos os; de Naagjældende faae kun det Arbejde, som de kunne udrette, og det er ikke strengt. I de Anstalter, hvis Bestyrelser jeg kjender, er der ogsaa blevet givet de Fattige Penge. Hos os faae de en 4 Skilling af Marken; dem kunne de maaske anvende til Kaffe eller hvad de ellers kunne have lyst til, og de have overhovedet Lov til at anvende dem paa en passende og ordentlig Maade. Det kan ogsaa være Tilfældet, at de bede om at maatte forlade Arbeidsanstalten en Tid om Sommeren, og det bliver dem da ikke negtet at gaa ud og fortjene, hvad de kunne. Naar de saa vende tilbage, ere Klæderne vel saa temmelig slidte op, men naar de endda ikke ere solgte, gjøres der ingen Indvending; da de paa Anstalten selv fabricere deres Klæder, kan Slidet ikke medføre saa stor Beføstning. Jeg finder derfor, at det er godt, naar der staar i Lovforlaget, at Understøttelsen væsentlig skal ydes i Anstalterne, idet det jo ikke derved er forbudt, at den ogsaa kan ydes udenfor Anstalten. Der staar vel, at de væsentligt skulle have Naturalforpleining, men, ser man, at det er saadanne Trængende, som man kan give Penge,

uden at de ødelægge dem, saa tror jeg ikke, der kan være Noget imod, at de faae dem. Jeg maa derfor ogsaa anbefale Lovforlaget paa det Bedste og tror, at det er heldigt i saa Henseende.

S. Vedersen. Efter to Dages lange Forhandlinger er det umægtelig noget vanskeligt at tage Ordet i en Sag som denne, og jeg skal derfor ogsaa fatte mig saa kort som muligt for ikke at trætte de Herrer. Der er kun een Mening om, at det, der har været det brændende Spørgsmaal i Diskussionen igaar og idag, er Spørgsmaalet om Forsørgelsesstedet. Det har stadigt staaet for mig — og jeg har i flere Aar beskæftiget mig meget med Tanken om dette Forhold — at det, som især er Knudepunktet i en heldig Ordning af Fattigvæsenet, er Løsningen af dette Spørgsmaal, og naar man spørger, hvori Vanskeligheden da bestaar, saa ligger Svaret i den gjældende Lovgivning, saavel som i det foreliggende Lovforflag, og i de Antydninger, der ere fremkomne under Forhandlingen, nemlig i Omsæt om, saavidt muligt at dele lige i Striden mellem Mit og Dit, med andre Ord: i Omsæt om at finde en nogenlunde betryggende Garant for en ligelig Fordeling af de Byrder, som Fattigforsørgelsen medfører. Jeg er ikke saa heldig at være enig med det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (Estrup) om, at Fattigforsørgelsen skulde være en Kommunesag i streng Forstand; derimod tror jeg, at den Betragtning, der blev gjort gjældende af den ærede 1ste Landskingsmand for 1ste Kreds (Madsvig), at nemlig Forsørgelsen er en Samfundssag, netop siller Sagen paa det rette Standpunkt. Set fra dette Standpunkt, tror jeg, at man for at naae en saa billig og ligelig Fordeling som mulig, og idet man gaar ud fra, at man baade vil og maa beholde de smaa Kommuner, maa søge at finde et Supplement, som sikrer de enkelte Kommuner, og da navnlig de smaa, mod Overbeholdelse. I saa Henseende er der under Forhandlingen blevet antydet forskellige Udveie, men uagtet de have noget Tiltalende ved sig hver for sig, er der dog blevet anført adskillige vægtige Grunde mod dem alle — og hvad kan der overhovedet stilles op, mod hvilket der ikke kan reises Betenkeligheder? — saa det altsaa gjælder om at afveie de forskellige Ordninger mod hinanden for at se, hvilken af dem, der er den bedste. Jeg tror saaledes, at der var ikke saa lidt i den Tanke, der blev udtalt af det ærede Medlem for 8de Kreds (Brinck-Seibelin); men hans Forslag lider dog af forskellige Mangler, og da blandt andre af den, at det er for stor en Part, han vil lade tilflyde den enkelte Kommune gennem Amtskommunen. Dels bliver nemlig derved Fristelsen større til ikke at føre den hensigtsmæssigste Økonomi, og dels mangle vi et hensigtsmæssigt Apparat til at tilveiebringe Ligelighed med, i alt Fald saalænge vi ikke have andet Grundlag for den kommunale Be-